Yazar Administrator
Perşembe, 06 Ocak 2011 10:58

Serbest Pazar ekonomisine geçişle birlikte, Ülkemiz ekonomisinde iç ve dış pazarda meydana gelen hızlı değişim karşısında iş alamimizde de yapısal değişiklikler olmuştur. Bunun sonucu, iç ve dış ticaret gerek yoğunluk, gerek hacim itibariyle artmış; bu artışa paralel olarak hukuki ihtilaflar hızla çoğalmıştır. Çoğalan bu ihtilafları kısa sürede çözüme kavuşturmak, hür teşebbüs ve iş alemi için bir ihtiyaç halini almıştır.

Gelişmeleri ve ihtiyaçları yakından izleyen Türk hür teşebbüs camiasının en üst düzeyde yasal temsilcisi olan Birliğimiz, TOBB Tahkim Divanını kurmuş bulunmaktadır. İş alemindeki hukuki ihtilafların hızla çözümünde önemli bir boşluğu dolduracağına inandığımız Tahkim Divanının; gerek Türk firmalarının kendi aralarındaki gerek bunlarla yabancı firmalar arasındaki, gerekse yabancı firmaların kendi arasındaki ticari ve sınai alanda çıkacak ihtilaflarını süratle halletmesi bu sayede mümkün olabilecektir.

Tahkim, kanunların menetmediği konularda taraflar arasında doğmuş veya doğacak anlaşmazlıkların “Tahkim Sözleşmesi” veya “Tahkim Şartı” denilen bir akit hükmü uyarınca devlet yargısına başvurmadan taraflarca ve/veya yetkili şahıs ve mercilerce tayin edilmiş bulunan gerçek kişiler (hakemler) tarafından, hakem davası sonucunda verilen bir hakem kararı ile çözümlenmesidir.

Özellikle, uluslararası alanda tahkim, anlaşmazlıkların o konunun uzmanı hakem veya hakemlerce kısa bir sürede çözümünü sağlaması ve mahkeme kararı gibi geçerli olması nedenleriyle gittikçe yaygınlaşan bir müessese olmuştur.

Ticaret ve sanayi erbabının, yurt içi ve uluslararası alandaki ticari veya sınai ihtilaflarının, tahkim yoluyla çözümünü istedikleri takdirde, akdedecekleri sözleşmelere, BU SÖZLEŞMEDEN DOĞACAK İHTİLAFLAR, TOBB TAHKİM TÜZÜĞÜ HÜKÜMLERİ UYARINCA TAHKİM YOLUYLA HALLEDİLİR şartının (TAHKİM ŞARTI) konulması veya bu konuda hakemlik sözleşmesi yapılması, hakem seçimi ve sayısıyla ilgili bilgilerin de belirtilmesi ve anlaşmazlık vukuunda, TOBB Tahkim Divanı Başkanlığına başvurması yeterli olacaktır.

TOBB TAHKİMİ NEDİR?

TOBB tarafından, tüccar ve sanayicilerin gerek birbirleriyle veya yabancılarla olan, gerekse yabancıların birbirleriyle olan ticari ve sınai alanda çıkacak ihtilaflarının süratle halli için ”TAHKİM TÜZÜGÜ” hazırlanıp yürürlüğe konulmuştur.

Ayrıca, bu tahkim prosedürünün işletilmesi için TOBB nezdinde bir TAHKİM DİVANI oluşturulmuştur.

Bir gerçeği de vurgulamak gerekir ki, bütün Dünyada ticari ve sınai ihtilaflar, tahkim ile özellikle bağımsız tahkim kuruluşları marifetiyle çözülmektedir.

Çünkü tahkim, adli yargıya oranla daha süratli ve ticari sırların korunması bakımından daha güvenli bir yargı yoludur.

Bununla birlikte, usulü şartlar yerine getirilmek kaydıyla, hakem kararları da tıpkı mahkeme ilamları gibi icra edilebilir kararlardandır.

Keza, hakem kararları, mahkeme kararları gibi temyiz edilebilir yargı kararlarıdır.

TOBB Tahkim Divanı, ihtilafları bizzat halletmez. Ticari ve sınaî ihtilafların TÜZÜK kuralları çerçevesinde bağımsız ve ehil hakem kurulları tarafından süratle, güvenle ve adaletle hallini gerçekleştirir.

Ancak bu yargı yolundan yararlanabilmek için, her tacir ve sanayicinin, yaptıkları sözleşmelere, “BU SÖZLEŞMEDEN DOĞACAK İHTİLAFLAR, TOBB TAHKİM TÜZÜĞÜ HÜKÜMLERİ UYARINCA TAHKİM YOLUYLA HALLEDİLİR” kaydını (tahkim şartını) koymaları gerekli ve yeterlidir.

Buna ek olarak, sözleşmede, ihtilafın tek hakemle mi, yoksa üç hakemle mi halledileceği, tahkim yeri, tahkim dili ve ihtilafa uygulanacak maddi hukukun belirtilmesinde de yarar vardır.

Taraflar, TOBB'un hakemliğine başvurmak üzere anlaşmışlarsa, TOBB TAHKİM TÜZÜĞÜ hükümlerini de aynen kabul etmiş olurlar.

Taraflardan biri bu anlaşmaya rağmen tahkimi reddederse, bu redde rağmen tahkim icra edilir.

Bu şartname hükümleri gereği olarak;

TOBB'un tahkimine başvurmak isteyen taraf, ihtilafın taraflarının ticari unvan, uyruk, sıfat ve adreslerini, delilleriyle birlikte kendi iddialarını, hakem seçimi ve sayısı ile ilgili bilgi ve belgeleri içeren başvurusunu, TOBB Tahkim Divanı Başkanlığına (Sekreteryası TOBB Hukuk Müşavirliğine) yapar. Bu başvurunun Divan tarafından işleme konulabilmesi için, Divan tarafından belirlenmiş olan tahkim giderinin önceden yatırılmış olması gerekir.

Ödemeler, kaideten taraflarca, eşit olarak, bir taraf ödemediği takdirde, tümü diğer tarafça ödenir.

Hakemin veya hakemlerin vereceği kararda; giderlerin taraflar arasında nasıl taksim edileceği hükme bağlanır.

Bu giderler peşin ödenmedikçe, dava açılmış sayılmaz ve duruşmaya başlanmaz.

İhtilaf, tek ya da üç hakem marifetiyle halledilir. Taraflar ihtilafın tek hakem tarafından hallinde anlaşmışlarsa, hakemi beraberce seçerek Divanın onayına sunarlar.

Taraflardan biri, süresi içinde hakemini seçmez ise, onun yerine hakemi Divan tayin eder.

Taraflar, seçtikleri hakemlerin belli bir sürede üçüncü hakemi seçmelerini öngörmüşlerse bu süre içinde üçüncü hakemin seçilmesi gerekir ve bu seçimi Divan onaylar. Bu sürede üçüncü hakemin seçiminde taraf hakemleri anlaşamazlarsa, bu hakem Divanca seçilir.

Divan TÜZÜK hükümleri dairesinde, tarafların seçtiği hakemleri onaylamama yetkisine sahiptir.

Taraflar kendi hakemini,"TOBB Tahkim Divanı Hakem Listesi"nden seçebilecekleri gibi, bu liste dışında güvendikleri ve TÜZÜKTEKİ vasıflara sahip başka bir kimseyi de seçebilirler.

Divan hakemleri seçer veya onaylarken, tarafların tabiiyetlerini, ihtilaf konusunu ve hakemlerin taraflar ile ilişkisiz ve bağımsız olmalarını dikkate alır.

Hakem mahkemesi, uygun vasıtalara başvurarak en kısa zamanda davayı yürütmek, tarafları ve gerektiğinde tanık dinlemek, bilirkişi tayin etmek ve ihtilafı en çok bir yıl içinde sonuçlandırmakla görevli ve yetkilidir.

TOBB Tahkim Divanı, tarafların seçecekleri hakemleri onaylarken onların tarafsızlığını ve konuya hâkimiyetlerini gözetir.

Divanca seçilecek hakemler, hukukçulardan, ilgili mesleklerden, uygulamacılardan ve iş aleminde saygınlığı tartışmasız isimler arasından seçilir.

Kaynak: TOBB

//